

Haarlem

Haarlems handelingskader voor professionals bij vermoedens van radicalisering

1. Wat is radicalisering?

Radicalisering is:

- de groei in de richting van extremisme;
- de neiging tot ingrijpende hervormingen met gevaar voor de democratische rechtsorde;
- de groeiende bereidheid tot het nastreven of ondersteunen van diep ingrijpende veranderingen in de samenleving die op gespannen voet staan met of een bedreiging vormen voor de democratische rechtsorde. Er kan sprake zijn van politieke, religieuze of etnische motieven.

Hoe signaleer je radicalisering?

- Dit kan zich uiten in opvattingen en veranderend gedrag.
- In presentatie, kleding en woordgebruik.
- In daden, overlast en mogelijk geweld.

Belangrijke indicatoren zijn:

- Plots en hevig afstand nemen van mensen die eerst nabij en vertrouwd waren.
- Volledige toewijding en devotie op geloof waar dat eerder niet was
- Onverdraagzaamheid naar andere geloofsbeleving
- Openlijke sympathie voor de strijd in Syrië.
- Vijandbeeld van de samenleving.
- Er is onderlinge solidariteit in een nieuwe groep. Dit wordt een nieuwe familie.
- Het radicaliseringsproces kan fysiek maar ook virtueel (via internet) plaatsvinden. Veelvuldig terugtrekken achter de computer kan dus ook een indicator zijn.
- Individuele triggerfactoren (bijv. het overlijden van dierbaren) kunnen een belangrijke rol spelen.
- Verandering in gedrag en/of uiterlijk. Nb. Uiterlijke kenmerken zijn zwakkere indicatoren.

Het is zorgwekkend als meerdere signalen tegelijk spelen en personen hiervan getuigen.

2. Wat doe je bij vermoedens van radicalisering?

- Heb je mogelijke signalen of vermoedens van radicalisering? Heb je een vervelend onderbuikgevoel? Maak je je zorgen? Neem in eerste instantie contact op met aan jouw organisatie toegewezen experts, contactpersonen of vertrouwenspersonen.
- Deel je zorgen met anderen, bijvoorbeeld met een collega, leidinggevende of de sleutelfunctionaris.
- Als jouw organisatie een eigen (opschalings) zorgstructuur heeft, doe dan een zorgmelding zoals je ook bij andere problemen zou doen, zoals een vermoeden van kindermishandeling of van een gedragsstoornis.
- Als jouw organisatie **niet** is aangesloten op een zorgstructuur, dan kun je je melding doen bij de politie via 0900-8844 of via het meldpunt radicalisering Haarlem via meldpuntradicalisering@haarlem.nl . Dit is niet anoniem.
- Een anonieme melding kun je doen “Meld Misdaad Anoniem” telefoon: 0800 – 7000.

3. Wat gebeurt er na een melding?

Als je een melding doet bij het meldpunt radicalisering van de gemeente Haarlem wordt contact met je opgenomen over de aard van je melding en wordt in overleg met jou je melding doorgezet naar het Integraal Informatieoverleg (I2O) in het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland waar je melding door vertegenwoordigers van het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland, gemeente, politie en het Openbaar Ministerie wordt geduid. Op basis daarvan wordt besloten wat de vervolgstappen zijn (bijv. integrale aanpak en/of een individueel casusoverleg).

Als je een melding doet via “Meld Misdaad Anoniem” wordt je melding eerst getoetst. Alleen als jouw anonimiteit kan worden gewaarborgd, wordt de melding doorgestuurd naar diverse partners, zoals de politie en andere opsporingsdiensten. De opsporingsinstanties zijn zelf verantwoordelijk voor wat er met de informatie wordt gedaan. Zij moeten zich daarbij houden aan bestaande wet- en regelgeving voor het doen van onderzoeken.

4. Wat kan de gemeente doen?

- Het beantwoorden van algemene vragen en het toelichten van termen.
- Het benaderen en betrekken van ouders en/of anderen die belangrijk zijn in de omgeving van de betrokkene.
- Het bieden van perspectief door het doen van bijv. een ondersteuningsaanbod.
- Het verstoren van het radicaliseringsproces door de weerbaarheid te vergroten;
- Het bieden van zorg vanuit bestaande instanties.
- Het bieden van ondersteuning vanuit het Familiesteunpunt Radicalisering en/of Exit-programma.
- De betrokkene en/of diens ouders in contact brengen met betrouwbare deskundigen die inhoudelijke vragen kunnen beantwoorden.

Daarnaast zijn er andere, formele maatregelen die de gemeente kan treffen:

- Het binnen de wettelijke mogelijkheden verbieden van bijeenkomsten waar radicaal gedachtegoed wordt verspreid.
- Het stoppen van subsidies.
- Het uitschrijven uit de gemeente.
- Het treffen van een paspoortmaatregel.

5. Voorbereiding van het gesprek

Als jij of iemand anders als professional een gesprek aangaat met een vermeende radicaliserende persoon is het goed om je daar op voor te bereiden.

- Zorg dat je beschikt over de professionaliteit om de vele culturen en leefstijlen in je werk- en leefomgeving te kunnen begrijpen en ermee te kunnen omgaan.
- Zorg dat je enige achtergrondkennis hebt over het ontstaan van radicalisering.
- Hierbij is het van belang dat jij:
 - bewust bent van het onderscheid tussen religiositeit (incl. orthodoxie) en radicalisering.
 - bewust bent van het onderscheid tussen maatschappijkritische houding en radicalisering.
 - bewust bent van het onderscheid tussen puberaal gedrag, grensoverschrijdend gedrag en radicalisering.
- Blijf in contact, zorg voor verbinding (dus luisteren, vertrouwen en geduld).
- Blijf in je eigen professionele rol en verantwoordelijkheid (ga niet de rol van jongerenwerker, docent of politiemann spelen als je dat niet bent).
- Luister naar wat gezegd wordt en neem dat serieus. Geef desnoods aan dat je geschrokken of verrast bent.
- Je hoeft niet dezelfde overtuiging te hebben om te vragen hoe het met iemand gaat of waar hij/zij mee worstelt.

6. Gesprek

- Probeer te achterhalen wat iemand beweegt. Waar is hij boos, bang of blij over?
- Wees belangstellend en respectvol, stel 'gewone', open vragen:
 - Wat bedoel je daarmee?
 - Vertel eens meer?
 - Denken je vrienden, broers/zusters en anderen er ook zo over?
 - Hoe weet je dit?
 - Ken je meer mensen die dit denken en vinden?
 - Wat zou je er voor/tegen willen doen?
 - Besef je wat de consequenties kunnen zijn?
 - Probeer te begrijpen, wat iets anders is dan begrip tonen of goedkeuren.
 - Ga de persoon niet overtuigen van zijn ongelijk.
 - Wijs niet af en pas op met (ver)oordelen, dit kan tot verwijdering leiden en verkleint de mogelijkheid tot beïnvloeden en helpen.

Nb. Als je aantekeningen of een gespreksverslag maakt, maak dan een duidelijke scheiding tussen de feiten en je eigen gevoel en je eigen interpretatie.

7. Informatie

Voor meer informatie kun je terecht bij de volgende websites:

- Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) <https://www.nctv.nl/>
- Stichting School en Veiligheid <http://www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/thema/radicalisering/>
- Hulplijn Radicalisering <http://hulplijnradicalisering.nl/nl/Home>
- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) <https://vng.nl/onderwerpenindex/veiligheid/aanpak-radicalisering>
- Landelijk Steunpunt Extremisme www.landelijksteunpuntextremisme.nl
- Platform Jeugd Preventie Extremisme en Polarisation (JEP) www.platformjep.nl